

**leperfest, een ecologisch festival.
Hoe haalbaar is hun methode voor de
festivalwereld?**

Felia Lannoo

Eindwerk Afstudeerrichting Eventmanagement 2011-2012

KATHO

KATHOLIEKE HOGESCHOOL ZUID-WEST-VLAANDEREN
ASSOCIATIE K.U.LEUVEN VZW

leperfest, een ecologisch festival.

Hoe haalbaar is hun methode voor de festivalwereld?

Felia Lannoo

Bedrijfsmanagement – Eventmanagement

Academiejaar: 2011 - 2012

Synopsis

Voor deze studie maakte ik een volledige ecologische analyse van Ieperfest. Dit is het meest ecologische festival van Vlaanderen. Tijdens dit onderzoek kwam ik te weten dat ze elke editie opnieuw erin slagen om hun festival nog groener aan te pakken dan het jaar ervoor. Dit door verschillende ecologische maatregelen te nemen.

Voorbeeld: Gewone lichten worden vervangen door LED-verlichting, dit voor een minder groot energieverbruik. Er is enkel veganistische catering aanwezig op het festival, dit beperkt hun ecologische voetafdruk. Andere maatregelen kan je terugvinden in dit eindwerk.

Voor ik met andere festivals contact opnam stelde ik een enquête op voor de gewone festivalganger. Hoe staan zij tegenover ecologie op festivals? De enquête geeft duidelijke cijfers weer, de festivals zijn vuil en er is te veel afval. De festivalganger vindt dat er anno 2012 aandacht moet besteed worden aan ecologie op dergelijke events.

Hierna kwam ik in contact met 3 festivals: Rock Werchter, Novarock en de Lokerse Feesten. 3 verschillende soorten festivals qua locatie. Via een interview kwam ik te weten hoe ver zij gaan om ecologische maatregelen te nemen voor hun festival wat groener te maken.

Rock Werchter investeert in ecologie. Zo werkt de organisatie samen met het afvalverwerkingsbedrijf SITA, zij recyclen al het afval op het festival. Rock Werchter neemt deel aan verschillende testen op vlak van energie. Niet alle ecologische maatregelen zijn haalbaar op hun festival, dit lees je verder in dit eindwerk.

De Novarock-organisatie heeft al enkele jaren duurzaamheid in hun doelstellingen opgenomen. Zij zijn vooral bezig met afval sorteren. Zelf kunnen ze niet op alles inspraak hebben om een groener festival te zijn. Doordat ze afhankelijk zijn van derden, meer informatie vind je in deze studie terug.

De Lokerse Feesten hebben vele beperkingen doordat ze een stadsfestival zijn. Toch proberen ze zoveel mogelijk ecologische maatregelen toe te passen die voor hun festival haalbaar zijn.

Is ieder festival zo ecologisch als Ieperfest? Dat is absoluut niet zo. Is het mogelijk voor ieder festival om zo ecologisch te zijn als Ieperfest? Ergens is het wel mogelijk, maar toch zal ieder festival wel zijn beperkingen hebben. En als ze even ecologisch willen zijn, zullen de doelstellingen van iedere festivalorganisatie grondig worden moeten aangepast.

Inhoudsopgave

Synopsis.....	4
Inhoudsopgave	5
Voorwoord	9
Inleiding.....	10
Hoe denkt de festivalganger over ecologie op een festival?	11
Op onderzoek	11
De festivalganger en ecologie	11
Een festival en het afval	12
De organisator en het ecologisch beleid	13
Ideeën van de festivalganger	14
Welke ecologische maatregelen worden tijdens een festival opgemerkt?	15
De opinie van de festivalganger	19
Ieperfest: van 1992 tot nu.....	21
De geboorte van Ieperfest.....	21
Hardcore en straight edge.....	21
Het festival groeit	21
Wat is Ieperfest?	23
Ieperfest, een hardcore festival	23
Vrijwilligers	23
Ieperfest, een niet-commercieel festival	24
Eco-minded.....	24
De VZW's	25
Republiek Vort'N Vis.....	25
Genet Records vzw	25

Ieperfest en ecologie: van A tot Z	26
Doelstellingen.....	26
Begroting	27
Catering	27
Veganisme	27
Ecologische impact.....	27
Ferm & Fameus	28
Resultaat van een veganistische catering	30
Promotie.....	30
Ecologisch promotie voeren.....	30
Transport	31
Transport artiesten.....	31
Transport materiaal.....	32
Transport bezoekers.....	32
Licht en geluid	32
Bestuderen lichtplan	32
Leverancier denkt mee	33
Energie.....	33
Stroomgenerator op diesel	33
Oplossingen	33
Sensibiliseren publiek.....	34
Website	34
Folder.....	35
Festivalweide.....	35
More Than Music stage	36
Ecologie, er wordt aan gewerkt	37
Ieperfest Winter edition of Ieperfest Summer edition?	37
Wintereditie, meest ecologische versie	37

Zomereditie, toont aan wat ecologie is.....	37
De grootste knelpunten	38
Ieperfest en hun creativiteit.....	38
Evaluatie van het festival.....	38
Een kritische blik.....	39
De mening van Martijn Vandewalle	39
Mano Mundo.....	39
Mainstream festivals	40
Ieperfest winter edition 2012.....	41
Een groen evenement	41
More Than Music	44
Ferm & Fameus	45
Rock Werchter.....	46
Wat is Rock Werchter?.....	46
Algemeen.....	46
Rock Werchter, een ecologische analyse	47
Doelstellingen.....	47
Begroting	47
Promotie.....	47
Licht en geluid	47
Ecologische maatregelen.....	48
Novarock	53
Wat is Novarock?.....	53
Novarock, een ecologische analyse.....	54
Doelstellingen.....	54
Begroting	54
Promotie.....	54
Licht en geluid	54

Ecologische maatregelen.....	55
Lokerse Feesten.....	57
Wat zijn de Lokerse Feesten?.....	57
Lokerse Feesten, een ecologische analyse.....	58
Doelstellingen en begroting	58
Promotie.....	58
Licht & geluid.....	58
Ecologische maatregelen.....	59
Afvalbeleid en sensibilisering	60
Conclusie	63
Ieperfest	63
Rock Werchter.....	63
Novarock	64
Lokerse Feesten.....	64
Algemene conclusie.....	65
Ieder festival heeft andere doelstellingen	65
1001 festivals.....	65
Bronnen.....	66
Artikels.....	66
Interviews.....	66

Voorwoord

In mijn laatste jaar eventmanagement aan KATHO Kortrijk kreeg ik de kans om een eigen onderzoek te voeren. Mijn keuze stond al snel vast om mij te verdiepen in de festivalwereld. Zelf houd ik heel veel van festivals, de sfeer die je er vindt is uniek en het is telkens opnieuw een grote belevenis.

Ieder festival is een feest. Maar bij dat feest hoort afval, veel afval. Ik vroeg me af of een festival niet proper kon zijn. Zo kwam ik terecht bij leperfest, een hardcore festival die zich volledig inzet tegen afval. leperfest gaat echter verder, zij willen een zo klein mogelijke ecologische voetafdruk neerzetten tijdens hun evenement. Ze ontvingen al een OVAM Groen Event Award voor hun groene prestaties.

Door leperfest kwam ik tot mijn onderzoeksvraag: *“leperfest, een ecologisch festival. Hoe haalbaar is hun methode voor de festivalwereld?”* Dit onderzoek kon ik niet tot een goed einde brengen zonder de medewerking van leperfest en andere festivalorganisaties.

Daarom wil ik graag, via deze weg, Martijn Vandewalle bedanken. Hij is één van de organisatoren van leperfest die zich verantwoordelijk stelt voor het groenbeleid van het festival. Door verschillende contactmomenten en een interview kwam ik veel te weten over dit apart maar zeer interessant festival.

Hoe goed kunnen andere festivals hun ecologisch maatregelen overnemen? Hiervoor kon ik terecht bij 3 verschillende festivalorganisatoren. Mijn oprechte dank voor de medewerking aan Tom Van der Elst van Rock Werchter, Wannes Staelens van Novarock en Bruno Van Eetvelde van de Lokerse Feesten. Dankzij hen kwam ik tot de conclusie van mijn onderzoeksvraag.

Graag wil ik alle mensen bedanken die deelnamen aan mijn enquête *“Hoe denkt de festivalganger over ecologie op festivals?”* Hun meningen brengen een meerwaarde aan mijn onderzoek.

En als laatste een speciale dank aan De Heer Stijn Larmuseau, ik wil hem bedanken voor zijn advies zodat ik mijn eindwerk tot een professioneel einde kon brengen.

Inleiding

leperfest, een ecologisch festival. Hoe haalbaar is hun methode voor de festivalwereld?

Deze titel is de onderzoeksvraag van mijn eindwerk. En hierop heb ik een antwoord proberen te vinden.

Voor ik van start ging stapte ik eerst naar de festivalganger toe. Hoe denkt de festivalganger zelf over ecologie op een festival? Vinden zij dat er aandacht moet besteed worden aan ecologie en wat vinden zij van al het afval op een festivalweide? Antwoorden op deze vragen en antwoorden op ander ecologische stellingen kan je terugvinden in het eerste deel van mijn onderzoek.

Daarna volgt er een volledige ecologische analyse van leperfest. Dit heb ik aangevuld met de geschiedenis van het festival. Ook ben ik zelf naar leperfest geweest, de winter editie van het festival. Je vindt bij deze hoofdstukken mijn ervaring terug over hoe ik het festival op ecologisch vlak heb beleefd.

Hierop volgen de ecologische analyses van verschillende festivals. Via een interview onderzocht ik of de ecologische maatregelen van leperfest al dan niet toepasbaar zijn op hun festival. In volgorde kan je de uitwerking terugvinden van Rock Werchter, Novarock en de Lokerse Feesten.

Als laatste kan je mijn conclusie lezen over de verschillende festivals. Is het mogelijk voor hen om ook zo groen te zijn als leperfest? Dit lees je in mijn besluit.

Ik wens je een aangenaam en leerrijk leesmoment toe.

Hoe denkt de festivalganger over ecologie op een festival?

Op onderzoek

Voor ik deze studie begon had ik graag geweten hoe de festivalganger nadenkt over ecologie op een festival. Is het voor hem wel nodig om anno 2012 aandacht te besteden aan ecologische maatregelen? De meningen zijn verdeeld maar toch overtuigend genoeg. Volgens de festivalganger moet en kan er wel degelijk iets gedaan worden aan dit probleem. De vervuiling op festivals moet sterk minderen zodat iedereen zijn steentje bijdraagt aan een beter milieu. Zeker in tijden van een belangrijk wereldprobleem: de opwarming van de aarde.

Het klimaat verandert langzaam, de aarde warmt op en we produceren ontzettend veel afval. We kunnen er geen doekjes omwinden, het gaat snel achteruit met onze planeet.

Daarom moeten we veranderen van mentaliteit en van levensstijl, want zo kan het niet verder. En dit is niet alleen een boodschap voor de individuele persoon, maar naar alles en iedereen. Dus ook naar de evenementenwereld toe.

De festivalganger en ecologie

Maar liefst 77% van de ondervraagden is in het dagelijkse leven bezig met ecologie. Vooral dan in het sorteren van afval en eens sneller de fiets of het openbaar vervoer nemen dan de auto.

Hoe dan ook, als er zoveel festivalgangers zijn die in het dagelijkse leven bezig zijn met ecologie, waarom vinden we op een festivalweide dan zoveel afval terug?

88% van de geënquêteerden vindt dat er aandacht moet besteed worden aan ecologie op een festival. Dit is een heel groot cijfer dat voor de festivalorganisatoren toch gekend zou moeten zijn. Zeker als je weet dat bijna de helft van de ondervraagden vindt dat er niet genoeg aandacht wordt besteed aan ecologische maatregelen. Hier kan zeker verandering in komen en dat zal alleen maar een positiever imago voor de organisatie opleveren.

Een festival en het afval

Aan de ondervraagden stelde ik de vraag of zij het woord ‘vuil’ wel eens met een festival associëren. Meer dan 75% van hen antwoordde hierop “ja”. Maar liefst 56% van hen vindt dat vuil een storende factor is op het festival. Dit zijn telkens opnieuw grote cijfers.

Waarom associëren de bezoekers het woord vuil met een festival? Twee antwoorden overheersen deze vraag. De toiletten stinken naar chemische middelen, zijn vuil en het is er onhygiënisch. Daarnaast zijn heel veel mensen het erover eens, er slingeren overal bekers en afval op de weide rond. Ook is de camping niet meer zo aangenaam. Antwoorden als: “Je moet uitkijken waar je gaat lopen of waar je gaat zitten” of “Na één dag festival is het geen camping meer maar een grote vuilnisberg” zijn veel voorkomend.

In mijn onderzoek stelde ik ook de vraag *waarom ze zich precies storen aan het afval*. Uit de volgende uitspraken kunt u als organisator de oorzaak vinden voor het probleem en daar een oplossing voor zoeken:

- ✓ Er zijn gratis vuilniszakken beschikbaar. Maar daar wordt geen gebruik van gemaakt of ze worden zelfs opnieuw leeggemaakt.
- ✓ Als er vuilniszakken staan wordt het verwacht dat je je afval erin gooit, maar niemand kijkt er naar om.
- ✓ Sommige festivalgangers gaan er vanuit dat een ander zijn afval wel zal opruimen. Men vertrekt met die instelling al naar het festival.
- ✓ Het afval en de etensresten in de zon of regen beginnen te stinken.
- ✓ Wildplassers urineren tegen de grote tenten op de weide. Ook binnenin de tent. Je kunt er niet op de grond zitten en het ruikt slecht. Ook zijn er velen die klagen over wildplassen op de camping tegen hekkens of hun tenten.
- ✓ Het vuil trekt insecten aan zoals wespen.
- ✓ Het is respectloos, voor iedereen die er rondloopt én voor de organisator.
- ✓ Er is nergens nog een leuke plaats om neer te zitten en te rusten.
- ✓ Je kunt heel moeilijk naar je tent stappen op de camping tussen het afval.
- ✓ De sfeer op de camping wordt erdoor verpest.

Mensen die er zich niet aan storen hebben de volgende bevindingen:

- ✓ Opmerkelijke uitspraak: “Het wordt toch opgeruimd, als ik mijn bekers wel zou weggooien is het slechts een verschil van 50 bekers.”
- ✓ Vele festivalgangers vinden dat het nu eenmaal bij een festival hoort. Als je er naar toe gaat weet je dat het zo zal zijn.
- ✓ Het vuil op het festival zorgt voor een soort ‘sfeer’.

Verder vroeg ik *aan welk soort afvalelement ze zich het meest storen*. Er kunnen niet voor alle dingen maatregelen genomen worden. Preventie en informatie geven is wel mogelijk.

- ✓ Plastic bekers
- ✓ Achtergelaten tenten en kampeermateriaal
- ✓ Etensresten
- ✓ Braaksel
- ✓ Uitwerpselen
- ✓ Het toilet
- ✓ Flyers
- ✓ Glas en glasscherven
- ✓ Wildplassers
- ✓ Toiletpapier
- ✓ Modder

De organisator en het ecologisch beleid

Als de organisator een ecologisch beleid toepast is het ook de vraag of de festivalgangers dit wel zien of weten. Informeert de organisator zijn bezoekers genoeg over wat ze doen met ecologie en preventie?

De meesten weten dit niet. Want slechts 34% van de ondervraagden vindt dat er voldoende wordt gecommuniceerd over het ecologisch beleid van de organisator. Men weet niet waarvoor de organisatie zich inzet of wat hun doelstellingen voor dit onderwerp zijn.

Volgens verschillende geënquêteerden kan je wel informatie terugvinden op de website, de weide en de camping van het festival. Maar niet genoeg om een blijvende indruk na te laten zodat de bezoeker weet waar hij zich aan moet verwachten.

Brochures en flyers worden ook uitgedeeld maar dit is dan terug een minder ecologische manier om actie te voeren. Banners boven afvaleilanden of kookeilanden zijn een goede methode van communicatie naar de bezoeker toe.

Nog enkele indrukken wat de festivalgangers het meest opmerken met een ecologisch doel:

- ✓ Een bepaald aantal bekers verzamelen die je dan inruilt voor een gadget of enkele drankbonnen. Dit blijkt voor velen ook een vorm van een goed ecologisch beleid.
- ✓ Vele festivals geven bij de ingang van de camping een vuilniszak mee.
- ✓ Bij het binnenbrengen van een volle vuilniszak ontvang je een leuk gadget van het festival of zelfs ontbijtkoeken.

Ideeën van de festivalganger

Graag had ik geweten wat de festivalganger zelf zou doen om het publiek meer te sensibiliseren of bewust te maken van het afvalprobleem. Dit zijn de ideeën of acties die zij zouden uitvoeren:

- ✓ De mensen meer met de neus op de feiten drukken, bijna letterlijk.
- ✓ Mensen erop wijzen wanneer ze afval maken en persoonlijk aanspreken.
- ✓ Meer reclame en publiciteit rond afval.
- ✓ Beeldmateriaal geven over de gevolgen van het rondslingerende afval of de voordelen van ecologie weergeven.
- ✓ Beeldmateriaal tonen na één dag festival.
- ✓ Een wedstrijd voor op de camping: Iedereen krijgt een bepaald aantal vierkante meters. Gedurende het festival kijken er mensen wie de properste plek heeft tot op het einde van het evenement. De winnaar(s) krijgen een korting of gratis ticket voor de volgende festivaleditie.
- ✓ Meer vuilniszakken aan iedereen verspreiden.
- ✓ Via affiches mensen er bewust van maken.
- ✓ Als je een label of award hebt gewonnen rond een groen evenement de mensen dit ook duidelijk tonen.

- ✓ De organisatoren met de neus op de feiten drukken hoe groot hun ecologische voetafdruk en afvalberg is.
- ✓ Op een creatieve en speelse manier de mensen hun afval laten deponeren en sorteren. Zodat het niet overkomt als een verplichting maar als iets leuks.
- ✓ Via elk publiciteitskanaal dat gebruikt wordt, aantonen dat je voor een groen evenement gaat. Dit door het toevoegen van een icoon of label.
- ✓ Beboeten van zwerfvuil.

Enkele bevindingen

Algemeen vinden de geënquêteerden dat er overal meer vuilnisbakken moeten staan. Er staan er te weinig. Zowel op de camping als op het festivalterrein en dit op ieder festival. De aanduiding waar er afvaleilanden staan blijft ook ondermaats.

Wat ook erg in trek blijft en goed is, is het 'voor wat hoort wat'-systeem. Bij het inruilen van een volle vuilniszak of bekert krijg je drankbonnen, een ontbijt of een gadget en dit stimuleert velen om aan ecologie te doen.

Welke ecologische maatregelen worden tijdens een festival opgemerkt?

Openbaar vervoer

Wat is volgens de festivalganger de meest opmerkelijke maatregel van een ecologisch beleid tijdens een festival? Meer dan 82% van de ondervraagden werd aangespoord om gebruik te maken van het openbaar vervoer. Dit gebeurt doordat trein, bus en tram inbegrepen zijn bij de aankoop van het ticket.

Afvaleilanden op de festivalweide en op de festivalcamping

Na het openbaar vervoer worden afvaleilanden op het festivalterrein het meest opgemerkt. Verschillende soorten vuilnisbakken bijeen plaatsen heeft dus wel degelijk effect qua zichtbaarheid maar er wordt nog niet genoeg én ook niet op de juiste manier gebruik van gemaakt. Er moet dus zeker een oplossing komen om mensen aan te moedigen om juist te sorteren en hen te stimuleren om hun afval in de vuilnisbak te droppen.

De sorteereilanden op de camping worden veel minder opgemerkt. 46% heeft al sorteereilanden op de camping gezien. Terwijl iedereen er ook zeer veel afval produceert. Te weinig sorteereilanden voor veel festivalgangers kan een oorzaak zijn van het rondslingerende vuil.

Vegetarische catering

De vegetarische catering scoort even goed als de afvaleilanden op de festivalweide. Meer en meer mensen worden vegetariër of gedeeltelijk vegetariër, dat meldt EVA¹. In 2009 was 30% van de bevolking al (gedeeltelijk) vegetariër en het aantal blijft stijgen. Door deze manier van catering aan te bieden houd je rekening met deze mensen en kan je interessevelden voor anderen openen.²

Herbruikbare bakers

53% van de ondervraagden merkte al herbruikbare bakers op. Dit is een investering binnen je budgettering naar een milieuvriendelijkere oplossing en dit wordt minder snel op de grond gegooid. Bij de meeste systemen betaal je een bepaalde waarborg voor je beker. Als je deze terug inruilt krijg je je waarborg terug.

¹ Ethisch Vegetarisch Alternatief

² DE RUYCK J., Word vegetariër om de wereld te redden, internet, 30-10-09 (<http://www.standaard.be/artikel/detail.aspx?artikelid=GL52HAJVB>)

Kookeilanden

Op verschillende festivals zoals op het Dour festival, kan je kookeilanden terugvinden. Meer dan 27% van de geënquêteerden heeft dit al opgemerkt. Deze eilanden bestaan uit keukenapparatuur. Daar kan je als festivalganger je maaltijd opwarmen in een microgolfoven, je kunt kokend water verkrijgen of je vlees grillen op een barbecue.

Sensibilisering

Pas nadat kookeilanden worden opgemerkt komen we terecht bij sensibilisering rond ecologie op een festival. Hiermee is slechts 24,19% al mee in aanraking gekomen. Hieraan kan en moet er nog veel veranderd worden om de festivalgangers en de organisatie bewust te maken van de milieuproblematiek.

Veganistische catering

Slechts 22,58% heeft al veganistische catering op een festival gezien. Dit houdt nog meer in dan het vegetarisme. Als je voor dit voedingspatroon kiest eet je geen vlees, zuivel, honing of andere dierlijke producten. Het produceren van voedselproducten waarin dierlijke producten worden verwerkt is verantwoordelijk voor maar liefst 51% van de opwarming van de aarde. Dit initiatief op een festival is dus zeker een positieve maatregel. Ieperfest is een festival waar uitsluitend veganistische catering wordt voorzien.

PLA-bekers en peukpalen

Hierna zijn de peukpalen en PLA-bekers aan de beurt. Ongeveer 20% van de ondervraagden heeft deze ecologische maatregelen al opgemerkt. Twee zeer interessante ecologische middelen die nog maar amper door het volk werden gezien.

Vele peukpalen kunnen het afval van sigarettenpeuken en as drastisch verminderen op het festivalterrein.

PLA-bekers zijn bekken van maïs of een andere afbreekbare stof die opnieuw kunnen gerecycleerd worden. Een interessante ecologische methode die nog te weinig opvalt in het festivalmilieu.

Energie met zonnepanelen

17% van de ondervraagden heeft al opgenomen dat er energie wordt opgewekt aan de hand van zonnepanelen. Een minder eenvoudig ecologische maatregel om op het festivalterrein te gebruiken. Maar dit kan zeker toegepast worden.

Fiesta Solar, een festival dat in 2010 voor het eerst van start ging in Gent paste deze methode al toe. De volledige geluid- en lichtinstallatie heeft gewerkt door opgewekte energie met zonnepanelen.³

Carpoolen

16% is ooit aangemoedigd om via een carpoolsysteem de feestlocatie te bereiken. Dit via de website van het festival. Andere media kunnen gebruikt worden om deze ecologische methoden te stimuleren bij de festivalgangers.

Drinken uit vaten en glazen flessen

Een interessante maatregel: drankjes worden uitgeschonken uit glazen flessen of uit vaten. Dit wordt bijna nooit gezien, amper 3% van de festivalgangers is hiermee al in aanraking gekomen. Vaten worden wel nog gezien op festivals maar consumptie uit glazen flessen niet. Dit is ontzettend weinig en meer dan duidelijk dat er bijna overal plastic flessen wordt gebruikt. Eén van de grootste oorzaken van vuilnis op een festival.

Energie met biodiesel

Als allerlaatste ecologische methode die ook heel weinig tot nooit gezien is, is het gebruik van biodiesel voor het opwekken van energie. Rock Werchter maakte al gebruik van dit systeem maar niet in grote omvang om een zeer positief effect te creëren.

³ JACOBSON C., FIESTA SOLAR, het eerste festival op zonne-energie, internet, 23-08-10
(<http://www.argusactueel.be/binnenlands-nieuws/fiesta-solar-het-eerste-festival-op-zonne-energie>)

De opinie van de festivalganger

Wanneer ik naar de mening vraag van de festivalganger, welk festival volgens hen het meest ecologisch is, zijn de meningen duidelijk verdeeld.

Rock Werchter

Volgens sommigen is Rock Werchter één van de meest ecologische festivals. Je krijgt er een vuilniszak als je binnenkomt, het openbaar vervoer is inbegrepen in je ticket, je wordt beloond bij het sorteren en op de website vind je informatie terug rond ecologie. Voor anderen is Werchter zeer ecologisch omdat er voldoende personeel is om alles proper te maken.

Ieperfest

Een ander veel voorkomend festival is Ieperfest. Volgende indrukken werden gemaakt van de geënteerd:

Tijdens de zomereditie liggen er amper tot geen bekers op de grond. Daar wordt er ook gebruik gemaakt van afbreekbare bekers en alles wordt er gesorteerd. Er is een veganistische catering en je wordt er bijna letterlijk met de neus op de feiten gedrukt door voortdurende sensibilisering.

Andere festivals

Naast Rock Werchter en Ieperfest springt Folkfestival Dranouter er voor velen uit. Het is een volksfestival voor jong en oud dat ook aandacht geeft aan ecologie. En als laatste vinden de festivalgangers dat Pukkelpop en Couleur Café goed investeren in ecologie.

Conclusie onderzoek

Hoe dan ook, na al deze vragen onderzocht te hebben is het duidelijk. Grote ecologische maatregelen die eenvoudig zijn worden nog te weinig of niet toegepast. En vandaag, anno 2012 moet daar verandering in komen.

Hierover zijn de festivalgangers en vele andere milieuorganisaties het er mee eens. De mentaliteit moet veranderen bij iedere festivalorganisatie om een zo goed mogelijk ecologisch beleid door te voeren.

leperfest: van 1992 tot nu

De geboorte van leperfest

Eind jaren '80 en begin jaren '90 werden in de streek van leper geregeld Hardcore optredens georganiseerd. Later groeide dit tot een festival dat van start ging in 1992. Dit werd georganiseerd in de garage van "Republiek De Vort'n Vis" samen met Genet Records vzw.

Al vanaf het begin vindt het festival plaats rond eind augustus en duurt het 3 dagen. Dit is tot op vandaag nog altijd onveranderd gebleven.

Hardcore en straight edge

Op leperfest was er naast hardcore de straight edge mentaliteit sterk te beleven. Dit kwam doordat vele bands zelf deze levensstijl hadden.

Met hardcore muziek willen de bands zich afzetten tegen de maatschappij en zich kritisch instellen tegenover alles wat er rond hen gebeurt. De straight edge gedachte leunt daar enorm tegen aan. Straight edgers willen aantonen dat ze geen alcohol, drugs of tabak nodig hebben om plezier te maken of te leven. Nu gaat de hardcore muziek nog altijd samen met de straight edge gedachte maar dit is vandaag minder uitgesproken en veel persoonlijker te beleven. ⁴

Het festival groeit

In 1995 groeide het festival omdat de interesse in het hardcore circuit groeide. Ze moesten telkens opnieuw uitwijken naar grotere locaties en het festival werd meer en meer internationaal. Niet alleen de bands maar ook het publiek reisde de hele wereld af om het festival bij te wonen. Nu is leperfest het grootste en langstlopende festival van de underground wereld in Europa.

⁴ ANTOON M., leperfest 2009: waarvoor staat hardcore vandaag?, internet, 25-08-09 (<http://www.indymedia.be/index.html%3Fq=node%252F34505.html>)

Dit jaar viert Ieperfest hun 20ste verjaardag met maar liefst 65 hardcore bands van over de hele wereld. Ze bereiken meer dan 10 000 mensen op 3 dagen tijd met hun muziek én met hun ecologisch standpunt.

Nu zijn ze groener dan ooit. Ze wonnen al verschillende Green Event Awards van OVAM waarmee ze duidelijk willen maken dat een festival wel op een ecologisch verantwoorde manier kan georganiseerd worden.

Wat is leperfest?

leperfest, een hardcore festival

leperfest is een hardcore festival dat nu al 20 jaar bestaat. Wat klein begon is nu het grootste underground festival in Europa. Het vindt plaats in de stad leper in West-Vlaanderen, zoals de naam het zelf zegt. Maar toch zijn er nog heel weinig mensen die het festival kennen. Door zijn speciale muziekgenre en underground stijl is het gekend over de hele wereld binnen de branche. Maar in leper en omstreken kan het evengoed zijn dat er heel weinig mensen het festival kennen.

Ieder jaar trekt het festival meer dan 10 000 bezoekers aan en zakken internationale bands graag naar leper af om er te spelen.⁵

Vrijwilligers

Het festival wordt georganiseerd door 2 vzw's, Republiek De Vort'n Vis en Genet Records vzw. Samen met een 100-tal vrijwilligers zorgen zij ervoor dat dit driedaags festival vlot verloopt.

Het festival bestaat uit 100% vrijwilligers. De vaste organisatie, catering, bands, drankstanden en alle logistieke medewerkers voor het podium en de tenten zijn daar op vrijwillige basis. Niemand wordt gedurende het evenement betaald. In ruil voor hun werkrachten krijgen ze gratis toegang en drank- en eetbonnetjes.

⁵ D.C., Een vooruitblik naar leperfest 2008, internet, 21-08-08
(<http://www.indymedia.be/index.html%3Fq=node%252F29044.html>)

leperfest, een niet-commercieel festival

Het festival is groot geworden maar toch proberen ze zich terug kleinschalig te houden door het commerciële karakter te bannen. Zij willen een festival zijn dat niet commercieel gericht is, helemaal los en anders dan de gewone wereld waarin wij leven. Met die ene gedachte, die hun levensstijl volledig weergeeft, werken ze allemaal samen. Hun krachten allemaal samengebundeld is wat leperfest zo sterk maakt.

Ook werken ze met zo weinig mogelijk sponsors. Dit om terug te keren naar het commerciële die ze niet bij leperfest willen. Op die manier proberen ze te tonen dat ze niet afhankelijk zijn van anderen.

Daarnaast engageert leperfest zich om de ticketprijs voor de festivalganger zo laag mogelijk te houden.

Eco-minded

Naast de hardcore die er overheerst hebben zij nog één ander uitgangspunt, ecologie. Ze doen er alles aan om telkens opnieuw innovatieve ideeën te vinden om hun ecologische voetafdruk zo klein mogelijk te houden. Ze passen dit toe op ieder element om het festival te organiseren. Alles moet eraan geloven, het logistieke, de catering én het publiek. Zij worden dan ook voortdurend gesensibiliseerd en toegelicht hoe we met het milieu moeten omgaan.

De VZW's

Republiek Vort'N Vis

Republiek Vort'N Vis is een jeugdhuis dat 23 jaar geleden werd opgericht in Ieper. Tijdens de oprichtingsjaren was er heel veel opstand tegen het JOC of jeugdhuis van toen. De jongeren kwamen in protest omdat de stad Ieper te weinig aandacht besteedde aan jongeren en te veel aan hun oorlogstoerisme.

Vort'N Vis had een iets minder “braaf” imago dan het JOC maar streefde ernaar om ook goede repetitieruimtes aan te bieden. Door Ieperfest konden ze in hun beginjaren blijven bestaan want financieel was het niet altijd gemakkelijk. Nu wordt Vort'N Vis wel gesubsidieerd door de overheid en dat maakt het een stuk aangenamer om projecten uit te voeren.

Genet Records vzw

Genet Records kent zijn ontstaan in 1992 en is gevestigd in Gent. Hetzelfde jaar als wanneer Ieperfest voor het eerst van start ging. Met hun vzw willen ze de kans bieden aan onafhankelijke bands om hun talenten te tonen en hen bij hun doelpubliek te promoten. Ze brengen platen uit en proberen die voor te stellen aan het publiek voor die markt van de bands en verdelen die platen ook naar andere labels toe, maar dit op een veel kleinere manier.

Los daarvan willen ze mensen ook kennis laten maken met de vegetarische en veganistische levensstijl. Maar hier willen ze niet te diep op ingaan.

Binnen deze vzw wordt ook niemand betaald, alles gebeurt op vrijwillige basis.

Ieperfest en ecologie: van A tot Z

Om deze informatie te verzamelen heb ik verschillende contactmomenten gehad met Martijn Vandewalle. Hij is één van de organisatoren van Ieperfest en houdt zich vooral bezig met de ecologische kant van het festival.⁶

Doelstellingen

Het doel van Ieperfest is om hun ecologische voetafdruk zo klein mogelijk te houden. Voor hen is het duidelijk dat ieder festival veel afval veroorzaakt. Ze zijn er zich van bewust hoeveel afval een festival met zich meebrengt en hoe festivalgangers hiermee omgaan.

Martijn en zijn team willen duidelijk maken dat alles wat op kleine schaal kan georganiseerd worden, op grote schaal ook ecologisch kan zijn. En alles wat in grote mate op het festival gebruikt wordt om milieuvriendelijk te zijn, is zeker haalbaar op kleine schaal. Een boodschap die de organisatie wil overbrengen en anno 2012 zeer belangrijk is.

“Als je je voetafdruk zo klein mogelijk wil houden, dan organiseer je beter geen festival.” Deze uitspraak klopt, maar zij willen bewijzen dat het wel kan op een ecologische manier. Met deze visie willen ze de mensen sensibiliseren om milieubewuster in het leven te staan.

Ze willen duidelijk maken dat je als festivalganger je niet anders moet gedragen omdat je naar een festival gaat. Er zijn plots geen andere regels waar je alles op de grond mag gooien en waar je niet hoeft te sorteren. Maar op ieder festival of ander evenement is dit zo. Overal waar je kijkt ligt afval en vuil op de grond. Bij Ieperfest willen ze bewijzen dat het anders kan, dat is hun doel.

⁶ VANDEWALLE MARTIJN, organisator Ieperfest, ecologie op Ieperfest, 15-02-12

Begroting

Bij het hardcore festival wordt er geen bedrag opzij gezet om te investeren in de ecologische projecten van Ieperfest. Zij willen een festival zijn dat onafhankelijk is van anderen. Daarom werken ze met zo weinig mogelijk grote sponsors.

Wel gebruiken ze het geld dat ze krijgen als winnaar van de Groenevent Award. Dit geld nemen ze op in hun begroting dat ze kunnen investeren in ecologie op het festival.

Ook houden ze één euro per verkocht ticket vrij om te investeren in hun groenbeleid. Maar meer wordt er hierin niet uitbesteed.

Ieder project of nieuw idee wordt bij hen in vraag gesteld: “Hoe pakken we dit zo duurzaam mogelijk aan?”

Catering

Veganisme

Ieperfest biedt enkel veganistische catering aan. Dit is voor hen niet nieuw, 20 jaar geleden bij het begin van het festival was dit al zo. Binnen de hardcore wereld weten ze dat.

Veganisme is een voedingsleer waar je geen dierlijke producten eet. Dit houdt in dat je vlees, vis, eieren, melk en alle andere dierlijke producten bant uit je voedingspatroon. Deze eetgewoonte passen ze toe op hun festival.

Ecologische impact

Er zullen altijd tegenstanders blijven die niet akkoord gaan dat ze enkel deze catering aanbieden. Maar Ieperfest blijft bij hun standpunt. Ze bieden niet enkel veganisme aan omdat dit bij het hardcore wereldje hoort. Martijn liet vallen dat maar liefst 18% van de CO₂-uitstoot te danken is aan intensieve veeteelt. Dit is voor hen een hele grote reden om dus enkel veganistische catering aan te bieden. Het laat hun ecologische voetafdruk dan ook enorm krimpen. En dat is voor hen een overtuigende factor om hierin zeker niet te veranderen.

Ferm & Fameus

Ieperfest werkt al enkele jaren samen met Ferm & Fameus. Dit is een cateringbedrijf dat enkel veganistisch eten aanbiedt. Zij doen behalve Ieperfest ook vele andere evenementen. Hiermee willen zij tonen dat dit eten ook lekker kan zijn. Het is hun manier om veganisme te promoten.

Wat biedt Ferm & Fameus aan op Ieperfest?

Hieronder krijg je een overzicht wat Ferm & Fameus aanbood op Ieperfest tijdens de editie van 2011:

- ✓ Snacks
 - Een burger, geserveerd met brood en een mix van salade met heerlijke saus
 - Brood met een huisgemaakte smeerpasta aangevuld met verse groenten

- ✓ Warme maaltijden:
 - Chili con tofu met rijst en verse groenten
 - Seitan Stew met aardappelen en verse groenten
 - Gyros op de wijze van Ferm & Fameus met pasta en verse groenten

- ✓ Diverse maaltijden:
 - Frietjes met ketchup of veganistische mayonaise of huisgemaakte pepersaus
 - Verschillende soorten fruit
 - Verschillende gebakjes: chocoladekoeken, carré confituurtjes, croissants, tompoeze, appelflap en appeltaart.
 - Veganistische ijsjes

Op het festivalterrein is er ook nog een MTM of More Than Music stage. Daar verkopen ze nog producten voor eerlijke handel. De volgende Oxfam-producten kan je er terugvinden:

- ✓ Chocolade
- ✓ Mueslirepen
- ✓ Kokosrepen
- ✓ Yucochips
- ✓ Veganistische Oxfam-producten

Met al deze producten van de MTM-stage en Ferm & Fameus kan Ieperfest voor 3 dagen lang een gevarieerd aanbod bieden naar de festivalgangers toe op een veganistische wijze.

Veganistische catering duurder dan westerse catering?

Ieperfest besteedt zijn catering niet uit aan derden. Want Ferm & Fameus behoort voor een deel tot het festival zelf. Doordat de catering al niet wordt uitbesteed aan derden is dit al een grote kost gespaard.

Daarnaast ligt hun kost wel een stuk hoger omdat zij verkiezen enkel met streekproducten en biologische producten te werken. Dit om terug hun ecologische voetafdruk tot het minimum te beperken.

Maar is een veganistische maaltijd goedkoper dan een gewone maaltijd?

Daar denkt Martijn Vandewalle, zelf veganist, toch anders over:

“Reken maar eens uit wat vlees, vis & kaas per kg precies kosten, als je weet dat die prijzen nog bewust laag gehouden worden door de overkill aan subsidies die de vlees-, vis & zuivelsector keer op keer ontvangen. Absurdistan ligt niet zover hier vandaan.”

Resultaat van een veganistische catering

Zoals gezegd is de intensieve veeteelt verantwoordelijk voor 18% van de CO₂-uitstoot. Dat is meer dan wat het transport én vliegverkeer samen uitstoot.

Hun veganistische catering bepaalt slechts 6% van de totale ecologische voetafdruk van hun festival. Zo zie je dat de enorme impact heel veel verkleint bij deze manier van eten.

Promotie

Promotie maken is afval maken. Flyers, affiches, folders en banners, het zijn enkele voorbeelden die veel afval met zich meebrengen. Maar je moet promotie maken want dit is essentieel voor ieder evenement. Zonder reclame te maken zal je no show hebben bij elk evenement.

Hoe probeert Ieperfest dit dan op een ecologische manier aan te pakken?

Ecologisch promotie voeren

Martijn Vandewalle bevestigt dit, je kunt niet zonder flyers of affiches promotie voeren. Om hun voetafdruk dan toch zo klein mogelijk nemen ze enkele maatregelen:

- ✓ Ze proberen de kwantiteit van het drukwerk zoveel mogelijk te beperken.
- ✓ Het drukken gebeurt op bio-line papier, dit is een soort recyclage papier.
- ✓ Er wordt gebruik gemaakt van biologische inkt op basis van plantaardige oliën tijdens de druk.
- ✓ Er worden strikte afspraken gemaakt voor het promoteam:
 - Tijdens het promo voeren kan je flyers achterlaten op een evenement of in een café. Maar wanneer je er weggaat neem je de overschot aan flyers mee.
 - Wanneer er flyers op de grond liggen, raap je alles op zodat je die opnieuw kan gebruiken voor een andere promoactie.
 - Tijdens Ieperfest mogen andere organisaties flyereren. Maar zij mogen enkel flyers uitdelen aan de bezoekers die binnenkomen. Wanneer ze op de grond gegooid worden moeten die ook terug opgeruimd worden door de organisatie. Zij mogen geen flyers uitdelen aan bezoekers die het evenement verlaten om zoveel mogelijk zwerfvuil te voorkomen.

Transport

Transport artiesten

Green seats

De artiesten van Ieperfest komen spelen van over de hele wereld. Van Amerika tot Japan, ieder jaar opnieuw al vanaf de eerste editie brengen zij stuk voor stuk internationale artiesten.

De affiche is mooi door deze internationale opkomst maar transport is verantwoordelijk voor 13,1% van de CO₂-uitstoot op aarde. Hoe proberen zij hun transport zo ecologisch mogelijk te houden?

Dit blijft een heel moeilijke zaak. Ieperfest heeft een klein budget en kan hiervoor weinig geld investeren. Als er voorbeeld artiesten moeten overvliegen kunnen ze hen geen 'green seats' aanbieden. Dit is vliegen op basis van zonnepanelen of auto's die rijden op waterstof. Doordat dit te duur is voor Ieperfest, kan men dit niet aan de artiesten bieden.

Artiesten op tournee

Als de artiesten wel moeten overvliegen proberen ze een deal te sluiten met twee andere festivals. Wanneer Ieperfest plaatsvindt zijn er in Duitsland en Engeland ook twee hardcore festivals. Zij vinden rond dezelfde periode plaats. Wanneer ze oog hebben voor een artiest, proberen ze die te boeken voor de drie festivals. Op deze manier proberen ze er groener in te zijn. Maar dit staat nog niet op punt en daar zijn ze zich van bewust.

Het festival kijkt wel expliciet welke bands er op tournee zijn door Europa. Zo boeken ze een internationale artiest en komen zij on the road langs. Er wordt dan op een bepaalde manier toch een verminderde CO₂-uitstoot gedaan doordat ze kijken welke artiesten er in de buurt zijn.

Parking artiesten

Op het festivalterrein zelf wordt er slechts één parkeerplaats per artiest voorbehouden. De artiesten worden hier op voorhand over geïnformeerd en dit blijkt goed te werken. Er zijn meer en meer bands die zich hieraan houden.

Transport materiaal

De week voor Ieperfest vindt het volksfestival Dranouter plaats. Aangezien de beide festivals niet ver uit elkaar liggen werken zij samen. Dranouter is een festival dat zich ook engageert op ecologisch vlak. Daarom werken zij samen met zoveel mogelijk dezelfde leveranciers.

Wanneer Dranouter er op zit wordt het logistiek materiaal dat nodig is bij Ieperfest getransporteerd naar hun festivalweide. Zo is dit vele kilometers uitgespaard qua transport én is dit voor beide festivals financieel een interessante deal.

Transport bezoekers

Hier heeft de organisatie zelf niet veel grip op. Toch proberen ze hun publiek te stimuleren om te carpoolen. Sinds dit jaar hebben ze een tool ter beschikking. Ze zetten hun bezoekers aan om met zo weinig mogelijk auto's zich naar het festival te wenden.

Wat het resultaat zal zijn weten ze nog niet. Wel hopen ze op een grote respons.

Licht en geluid

Bestuderen lichtplan

Bij Ieperfest wordt de festivaloppervlakte eerst grondig bestudeerd. Zo kunnen ze zien op welke manier de weide het best wordt verlicht met zo weinig mogelijk lichtmasten. Ook proberen ze de lichten enkel aan te leggen wanneer het echt nodig wordt.

Leverancier denkt mee

Voor het licht en geluid blijven ze als organisatie afhankelijk van derden. Ondertussen werken ze al jaren samen met dezelfde leveranciers en zij houden rekening met de standpunten van leperfest.

De leveranciers geven zelfs al advies om hun festival ecologischer aan te pakken op vlak van licht en geluid. Zo had er een leverancier het idee om enkele lichten te vervangen door LED-verlichting. Dit werd dan ook met enthousiasme toegepast op het festival.

Energie

Stroomgenerator op diesel

Catering, licht en geluid, computers, dit alles vraagt om energie. Maar energie opwekken op een weide of andere plaats waar het niet gemakkelijk is om stroom te verkrijgen is moeilijk. Althans als je dit op een ecologische manier probeert te realiseren.

Momenteel wekken ze bij leperfest energie op door stroomgeneratoren die op diesel werken. Zelf zijn ze zich ervan bewust dat dit geen ecologische manier is om energie op te wekken. Maar helaas brengen de oplossingen dan ook problemen of moeilijkheden met zich mee.

Oplossingen

Stroomgenerator op biodiesel

Eerst was er de oplossing om generatoren te laten draaien op biodiesel. Een maatregel die hun festival toch iets ecologischer zou maken. Dit werd overwogen maar daarna kwamen ze tot de vaststelling dat biodiesel voor andere dingen kan gebruikt worden.

Zo staat de organisatie er meer achter om biodiesel te gebruiken om er gewassen mee te onderhouden. Via deze weg is biodiesel wel nuttig, want hiermee voeden ze mensen. Dit was voor hen een bewuste keuze om biodiesel niet te investeren in transport en in energie. Maar dat het wel zijn functie heeft om mensen te voeden.

Stroom via netwerk

Nu is de organisatie aan het onderzoeken om hun stroom aan te sluiten op een netwerk. Zo moet er niet onnodig diesel of een andere energiebron worden ingezet. Hiervoor zijn de procedures en hun onderzoek wel van lange adem dus dit voorstel zit er nog niet meteen in.

Zonnepanelen en windturbines

Zonnepanelen zijn een groene vorm van energie maar dit heeft een aansluiting nodig op het netwerk. Waardoor ze dit opnieuw niet kunnen toepassen. Daarnaast zijn windturbines een oplossing en een manier van groene stroom. Maar omdat dit vele juridische problemen met zich meebrengt, kan je dit niet zomaar ergens plaatsen.

De wil is er dus wel om hier hun werk van te maken, alleen is het logistiek en juridisch niet gemakkelijk om hun ideeën werkelijkheid te laten worden. Dit zou alleszins niet alleen hun festival maar ieder festival veel groener maken.

Sensibiliseren publiek

Website

Ieperfest is hardcore en ecologie. Ze doen er alles aan om hun ecologische voetafdruk zo klein mogelijk te houden. Maar ze gaan veel verder dan dat. Ze willen hun publiek ook sensibiliseren om zelf ecologischer door het leven te gaan.

Eerst en vooral overladen ze het publiek met informatie via hun website.

Er is een aparte pagina, “Green Policy” waar ze alles vertellen hoe het er aan toe gaat op de weide en de camping. Iedere ecologische maatregel die ze nemen wordt op hun site geplaatst.

Op de pagina “Food” kan je ook zien dat ze voor een veganistische catering gaan zodat de bezoeker op voorhand op de hoogte is wat hen te wachten staat.

Bij “Route” leggen ze niet alleen de weg uit. Ook geven ze een duidelijke boodschap om met het openbaar vervoer te komen. Als je dicht woont, vragen ze expliciet om met je fiets of te voet te komen.

En als je dan met de auto komt, kom je het liefst met zoveel mogelijk mensen in een auto. Er wordt duidelijk gevraagd naar de medewerking van hun bezoekers.

Folder

Op de festivalweide delen ze folders uit met het speelschema van de bands. Maar dit wordt ook weer tactisch aangepakt. Ze zorgen ervoor dat hun ecologisch beleid opnieuw in het foldertje terecht komt. Op de eerste pagina van de folder kan je dit meteen terugvinden. Want dit sla je sneller open, anders wordt het niet gezien. Je zal zoeken naar de bands en niet naar het ecologisch beleid. Hierdoor wordt hun beleid opnieuw ‘gezien’.

Festivalweide

Persoonlijke aanpak

Op de festivalweide zelf kan je ieder moment worden aangesproken door een medewerker van Ieperfest. Zij willen de bezoekers op een directe manier bewust maken van de problematiek. Niet alle bezoekers zijn even geïnteresseerd. “Een ‘fuck’ hier en ‘loser’ daar, daar vallen we niet over.” Zegt Martijn Vandewalle. Het is hun doelstelling ecologisch te werk te gaan en daar hoort het sensibiliseren van de bezoekers volgens hen ook bij.

Internationaal publiek

Alles op de festivalweide wordt aangeduid in het Engels. Omdat zij met zoveel internationaal publiek te maken hebben willen ze ervoor zorgen dat iedereen begrijpt waar ze naartoe willen. Zo wordt alle uitleg in het Engels omschreven of wordt alles aangeduid met symbolen.

More Than Music stage

Naast de gewone stages is er ook nog een andere stage, de MTM of More Then Music stage.

Daar worden er presentaties gegeven over verschillende onderwerpen. Vooral onderwerpen die van maatschappelijk belang zijn of te maken hebben met veganisme.

Hier worden ook debatten gevoerd over verschillende maatschappelijke onderwerpen. Iedereen die er langskomt, is vrij om mee te discussiëren. Dagelijks worden er documentaires bij de stage getoond. Ze willen hiermee de bezoekers vele dingen bijbrengen.

Het is meer dan een muziekfestival, dat tonen ze hiermee opnieuw terug aan. Iedere dag is er een gevarieerd programma van discussies, presentaties en documentaires bij de MTM-stage die je op voorhand kan raadplegen op hun website.

Ecologie, er wordt aan gewerkt

leperfest Winter edition of leperfest Summer edition?

Wintereditie, meest ecologische versie

leperfest kent twee festivals per jaar. Op het einde van augustus vindt de Summer edition plaats en midden februari komt de hardcore wereld terug even tot leven tijdens de Winter edition.

Er is één groot verschil tussen beide festivals. Tijdens de wintereditie wordt het festival binnen georganiseerd. Dit gaat door in het JOC in Ieper. Het is een festival dat maar één dag duurt en is er voornamelijk om de mensen te sensibiliseren. Natuurlijk spelen er de hele dag hardcore bands.

De zomereditie vindt plaats in Ieper op een buitenweide. Tijdens de zomer duurt het festival drie dagen en is er veel afwisseling tussen sensibilisatie, muziek en More Than Music.

De wintereditie is de meest ecologische versie van leperfest. Dat bevestigt Martijn Vandewalle. Doordat het festival maar één dag plaats vindt wordt er veel minder afval geproduceerd. Daarbij komt ook dat het binnen wordt georganiseerd, in een gebouw waar meerdere evenementen plaatsvinden.

Zomereditie, toont aan wat ecologie is

Maar tijdens de zomereditie kunnen ze veel meer aantonen hoe het mogelijk is om ecologie toe te passen op evenementen. Ze hebben meer middelen om zelf te beslissen hoe ze te werk gaan. Ze hebben meer inspraak over hoe ze alles willen doen en hoe ze het aanpakken. Tijdens de zomer hebben ze het meer voor het zeggen.

De leperfest Summer edition kan veel meer stappen ondernemen om het festival ecologisch te maken. Zo kiezen ze zelf de leveranciers, de energie en hoe de waterzuivering werkt en hoe ze het sorteesysteem aanpakken. Het is een grotere uitdaging waar ze het resultaat des te meer zien.

De grootste knelpunten

Bij Ieperfest staat er al heel wat op punt. Ze blijven werken en nadenken hoe ze hun festival ecologischer kunnen aanpakken. Ieder jaar opnieuw slagen ze erin om iets nieuws te bedenken of toe te passen. Maar er zijn nog twee belangrijke problemen die nog ecologischer moeten worden aangepakt. Dit zijn:

- ✓ Transport
- ✓ Energie

Dit zijn de twee boosdoeners die nog een belangrijke impact hebben op de ecologische voetafdruk. De organisatie van Ieperfest zal nieuwe ideeën altijd met plezier ontvangen. Twijfel dus niet als je een oplossing weet rond een bepaald issue. Zij zullen u zeer dankbaar zijn. Want hun grootste doel zal altijd hetzelfde blijven, een zo klein mogelijke voetafdruk te realiseren.

Ieperfest en hun creativiteit

Evaluatie van het festival

Er blijven maar ideeën komen om hun festival ecologisch te verbeteren. Ze vinden altijd wel iets om alles nog groener te maken. Maar hoe pakken ze dit aan?

Ieder jaar, na het festival evalueren ze hun evenement. Dit geldt ook voor hun groenbeleid. Ze bekijken wat er het meest belastend is voor het milieu tijdens hun festival. Er wordt dus gekeken wat hun grootste afvalfractie is. Daarna proberen ze te ontdekken wat ze eraan kunnen doen. Want het evenementiële met de grootste afvalfractie krijgt de hoogste prioriteit om hun voetafdruk te verbeteren.

Maar niet alleen hun eigen evaluatie helpt hen om nieuwe ideeën te vinden. Zo luisteren ze zeer kritisch naar de opmerkingen van bezoekers. Wat hun bedenkingen of opmerkingen zijn. Daar proberen ze ook op in te spelen.

Een kritische blik

Zelf gaat de organisatie van Ieperfest naar andere evenementen of festivals. Wanneer ze daar zijn kijken ze zelf met hun kritische oog naar de organisatie van het festival. Door zich te ergeren of te verwonderen aan bepaalde dingen krijgen ze een nieuw idee binnen.

Vaak is het een mengeling van hun evaluatie, tips van bezoekers en hun eigen bevindingen door naar andere evenementen te trekken dat ze hun creativiteit de vrije loop kunnen laten gaan. Ze schilderen geen enkel idee af. En daardoor komen ze telkens opnieuw tot een groener evenement.

Martijn Vandewalle over hun gedachte achter elk idee: *“We kijken gewoon of dat idee haalbaar is op ons niveau van soort festival en indien niet, dan zorgen we dat het haalbaar wordt.”*

De mening van Martijn Vandewalle

Mano Mundo

Tijdens mijn interview vroeg ik me af welk festival er nog goed bezig was om het zo groen mogelijk te houden. “Mano Mundo” was hierbij zijn favoriet:

“Mano Mundo stelt veel in vraag en biedt ook veel aandacht aan het feit van sensibiliseren. Daarnaast zullen waarschijnlijk wel heel veel kleinere, onbekende festivals zich ook weten te onderscheiden op dit vlak maar zijn ze waarschijnlijk, net als Ieperfest, de grote onbekende in het festivalwereldje, waar hoe je het nu ook draait of keert, Vlaanderen werelds nummer één blijkt te zijn. Nergens anders ter wereld zijn er in een jaar zoveel festivals als hier. Het is een kunst je daarin te weten onderscheiden van de rest.”

Mainstream festivals

Martijns mening is ook zeer duidelijk over welke festivals er minder goed bezig zijn op ecologisch vlak. Dit zijn de grotere festivals die veel media-aandacht krijgen. Zijn mening over hoe hij hierover denkt:

“Welke festivals er minder goed bezig zijn? Ik zou durven stellen bijna tot alle grote mainstream festivals. Ja, ze komen veel in de media met hun 'groene' inspanningen maar veelal gaat het hem hier vooral over 'greenwashing'.

Voorbeeldje? Pukkelpop lanceerde vorig jaar, de week na ons festival, dat er een 30 tal peukpalen (ashtry tubes, IF) op het terrein beschikbaar zijn. Wij vergeleken even de oppervlakte en het aantal bezoekers. Het zou erop neerkomen dat wij 1,6 peukpalen mogen zetten om hetzelfde effect te creëren. Wij hadden er 15 staan.. Dit zou betekenen dat Pukkelpop 281,25 peukpalen moet hebben in plaats van 30 om ons te evenaren. Maar toch haalt Pukkelpop daarmee de nationale media.

En zo zijn er veel voorbeelden op te noemen. Werchter heeft zonnepanelen! Ja, tuurlijk op een deel van de douches voor de bands ... Ok, zij hebben er, maar wat houdt dit procentueel gezien in?

Ik weet het, het klinkt negatief. Maar die festivals gaan met groen prijzen lopen, die uitgereikt zijn door een organisatie waar je als festival € 1 500 moet betalen om er lid van te zijn. Daarmee halen ze dan de internationale pers.. Mijn haren gaan daarvan rechtop staan en dan waardeer ik de Groenevent Awards van OVAM des te meer.”

Zijn meningen bevatten duidelijke cijfers die overduidelijk zijn: ecologie op festivals wordt niet genoeg au serieux genomen. Maar is het mogelijk voor ieder festival om ook zo groen te zijn?

Ieperfest winter edition 2012

Na enkele contacten met Martijn Vandewalle kreeg ik de kans om hun festival bij te wonen. Daar zou ik zien waar het allemaal echt om draait. Ik kon er met mijn eigen ogen zien wat hij allemaal aan me vertelde over hun aanpak.

De Ieperfest wintereditie vond plaats op zaterdag 18 februari 2012. Het JOC in Ieper werd voor één dag een feestplaats voor de hardcore wereld. Vanaf de namiddag was er een muzikaal programma tot laat in de avond.

Bij mijn aankomst in Ieper was het even aanpassen. Je komt terecht in een heel andere cultuur en manier van denken. Maar eigenlijk is het een festival als een ander. Alleen komen de mensen van veel verder voor een 'kleiner' festival. Wat voor ons ongekend is, is in de underground wereld een groots festival.

Een groen evenement

Vanaf je eerste stap op het Ieperfest terrein zet kan je er niet naast kijken. Het festival staat volledig in het teken van hardcore én ecologie. Als je binnenkomt, hangt er een heel groot doek uit. Daarop staat alle informatie rond hun ecologisch beleid. Elke maatregel die op hun festival wordt genomen wordt er vermeld. Ook staat de OVAM Groenevent Award er duidelijk op

vermeld. Ze laten duidelijk tonen dat ze er fier op zijn.

De wintereditie gaat binnen door. De aankleding is dan ook heel sober om alles zo ecologisch mogelijk te houden. Behalve twee grote spandoeken is er een sober decor. Langs de zijkanten van de hal staan er wel verschillende kraampjes met textiel en cd's van hardcore bands.

leperfest heeft met het JOC een goede partner gevonden op ecologisch vlak. Daar bieden zij alleen maar PLA-bekers aan. Dit zijn ecologische bekers die afbreekbaar zijn. Door hun biologische afbreekbare producten is het veel milieuvriendelijker om deze bekers te recycleren.

Sorteren is één van de belangrijkste stappen in het proces naar recyclage. Hier zie je een afvaleiland tijdens het festival. We vinden vier verschillende vuilnisbakken terug:

- ✓ PMD
- ✓ Groenafval
- ✓ Restafval
- ✓ PLA-bekers

Iedere vuilnisbak wordt nog eens extra duidelijk gemaakt met symbolen en een universele taal, het Engels. Dit is belangrijk voor de vele buitenlandse bezoekers.

En effectief iedereen die langs de vuilnisbak passeert kijkt goed waar hun afval bij hoort.

Recyclage, ook leperfest zelf doet eraan mee. Martijn vertelde me dat ze na het festival de hele camping uitzoeken naar materiaal die ze nog kunnen gebruiken. Alles wat nog in goede staat is, krijgt een tweede leven.

Er worden op de camping heel veel handdoeken gevonden. Deze worden in de volgende edities gebruikt als handdoek in de toiletten zoals je hier ziet. Of ze komen terecht bij de bands op het podium.

Bovendien worden alle handdoeken na het festival gewassen met eco-producten in een eco-wasmachine. Het kost wat meer geld maar het feit dat ze niet meer moeten investeren in nieuwe handdoeken is dan

weer een serieuze kost minder.

Een beeld van leperfest.

Tussen twee bands door worden de instrumenten verwisseld en vindt er een soundcheck plaats. Bijna iedereen bevindt zich nu bij de More Than Music stage.

De leperfest winter editie is al drie uur bezig maar er ligt nog geen enkel bekertje op de grond, nergens, doorheen het hele gebouw. Een ongewoon festivalbeeld.

More Than Music

Naast de music stage vind je op Ieperfest ook nog de MTM of More Than Music stage terug. Tijdens de zomer zijn dit twee aparte podia of tenten. Nu was de hele barruimte van het JOC More Than Music.

In deze ruimte gingen verschillende presentaties, video's en discussies door.

Er was een programma opgesteld om de hele dag door de mensen in contact te brengen met maatschappelijke problemen. Hieronder vind je het programma:

14u00: Veganistische ethiek en speciësisme

16u00: NATO GAME OVER, info-moment

17u00: Broodfok in België, “een hond in een zak”

18u00: Zee herder, videoreportage

20u00: H800 Crew DVD

Bij mijn aankomst speelde er een DVD af over de vleesproductie – en industrie. Heel bizar om op een festival zo'n dingen te zien te krijgen. Het waren dan ook harde beelden. Mensen die wat aan het rusten waren, zaten ontspannen rond het televisiescherm te kijken.

Later op de dag kwam er nog een spreker die het zou hebben over wapens, kernwapens en de overheid. Hij wilde hierbij mensen bewust maken van wat er allemaal aan de gang is met de wereld en hoe alles werkelijk is. Hij probeerde de mensen een duidelijk standpunt bij te brengen en wat ze er aan kunnen doen door hierover anders na te denken.

Ferm & Fameus

Op het einde van de MTM-stage vond je de catering terug. Dit werd verzorgd door Ferm & Fameus. Een cateringbedrijf dat enkel veganistisch eten aanbiedt.

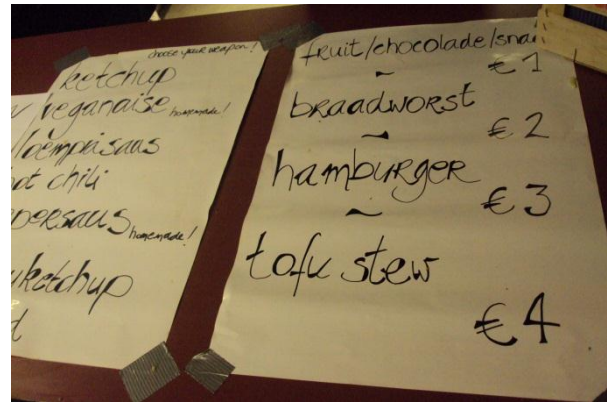
De namen zoals 'braadworst' en 'hamburger' doen je denken dat je vlees op je brood krijgt maar dit is niet zo.

Je 'vlees' wordt gemaakt van ingrediënten op basis van sojaproducten. Er worden ook enkel sauzen aangeboden die niet door dierlijke producten worden gemaakt. Soja is dé vervanger voor veganisten.

Mayonaise kan je voorbeeld niet verkrijgen door de verwerking van eieren in de saus.

Zelf at ik nog nooit veganistisch. Daar probeerde ik de braadworst uit. Je smaakt dat het anders is maar het is minstens even lekker.

De prijzen zijn zeer democratisch op Ieperfest. Zowel voor het eten als het drinken. Dat is een streefdoel van Ieperfest. Het fest zo laag en democratisch mogelijk houden van prijzen.

FERM&
FAMEUS
vegan catering

Rock Werchter

Voor de ecologische analyse te maken van Rock Werchter nam ik een interview af bij één van de organisatoren, Tom Van der Elst.⁷

Wat is Rock Werchter?

Algemeen

Rock Werchter is een muziekfestival in België. Het vindt plaats in Werchter, vandaar de naam van het festival. Rock Werchter gaat ieder jaar opnieuw het eerste weekend van juli door. Een mooie start van de zomervakantie voor vele studenten. Dit jaar is Rock Werchter aan zijn 38ste editie toe. Ondertussen zijn zij uitgegroeid tot één van de beste festivals ter wereld.

Rock Werchter staat bekend als een pop -en rockfestival. De affiche bestaat niet alleen uit Belgische artiesten, elk jaar opnieuw weten ze grote artiesten te strikken die wereldbekend zijn.

Red Hot Chilli Peppers, Within Temptation, Justice, dEus, Wolfmother en Editors zijn maar enkele voorbeelden van de grote namen die dit jaar op het festival te zien zullen zijn.

Dankzij die grote namen moet je er telkens snel bij zijn om een ticket te bemachtigen. Het festival was vorig jaar volledig uitverkocht. De 67 000 combitickets en 63 000 dagtickets waren allemaal verkocht. Het festival trekt hiermee zo'n 130 000 festivalgangers aan.⁸

Het festival is ook bezig met het milieu. Anno 2012 bieden zij enkele groene oplossingen om een groener festival te zijn. Dankzij deze inspanningen won Rock Werchter al een Green 'n Clean Award uitgereikt door Yourope.

⁷ VAN DER ELST TOM, ecologie op Rock Werchter, 17-04-12

⁸ Rock Werchter verwacht recordaantal bezoekers, internet, 30-06-11

(http://www.deredactie.be/cm/vrtnieuws/cultuur%2Ben%2Bmedia/Festivals2011/110630_record)

Rock Werchter, een ecologische analyse

Doelstellingen

Rock Werchter is een festival dat zich voornamelijk bezighoudt met het amusement van de festivalganger. Daarnaast komt de veiligheid van de festivalganger op de eerste plaats.

De veiligheid garanderen aan de festivalganger samen met een aanbod van puur amusement is de core business van Rock Werchter. Ze willen de belevingsgrens van de festivalgangers zo hoog mogelijk houden en dit willen ze doen door een topfestival te zijn. Groene initiatieven worden er warm onthaald maar dit is niet één van hun grootste doelstellingen.

Begroting

Het festival is bezig met ecologie, dat is een feit. Maar alle groene initiatieven kosten geld. Daarom kijkt de organisatie op voorhand welk budget ze ervoor uittrekken. En op basis van die financiële grens kijken ze welke ecologische maatregelen er haalbaar zijn op het festival.

Promotie

Affiches en flyers worden gebruikt voor elk festival te promoten, daar kan je niet van uit. Maar via de website verspreidt Rock Werchter ook heel veel informatie.

Flyeren op het festivalterrein van Rock Werchter is verboden. Dit hebben ze beslist om de vervuiling van papier tegen te gaan op het festivalterrein en dit is ecologisch zeer mooi meegenomen.

Licht en geluid

Ook bij Rock Werchter zijn licht en geluid van groot belang. Het festival gaat door op een weide, een plaats waar er niet meteen elektriciteit beschikbaar is. Ze wekken hun elektriciteit op met dieselgeneratoren.

Ze maken geen gebruik van biodiesel of koolzaad in hun generatoren om praktische redenen. Het biodiesel of koolzaad kan wel gebruikt worden voor een computer aan te sluiten of een lamp voortdurend te laten branden. Maar met deze grondstoffen kunnen de generatoren geen pieken aan. En bij een festival als Rock Werchter zijn er ontzettend veel pieken in de elektriciteitsvoorziening.

The Powershop is de energieleverancier van Rock Werchter. Zij staan het festival met goede raad bij en komen met groene initiatieven af. Ze kijken altijd wat er haalbaar is op het terrein op ecologisch vlak.

Rock Werchter zelf staat open voor experimenten. Zo hebben zij twee jaar terug een experiment gedaan met een koolzaadgenerator en een zonnetrailer. Dit wel niet op grote schaal, enkel in de backstage van het festival.

Ecologische maatregelen

Rock Werchter is bezig met ecologie. Zij doen hun best om in alle kleine dingen te investeren en zo een groen festival te zijn. De volgende ecologische maatregelen dragen hun steentje bij tot een beter en groener festival.

Inzamelactie

Onder het motto: “Groen zijn begint bij jezelf”, probeert de organisatie de festivalganger te sensibiliseren met het afvalprobleem. In ruil voor een aantal bekers dat de bezoeker opruimt krijgt hij een drankbon. Zo wordt de festivalganger beloond en is de weide terug mooier.

Eco-teams

Tijdens het festival zijn er speciale eco-teams die de hele dag door de weide zo proper mogelijk proberen te houden. De ene ploeg zorgt ervoor dat de tafels om een maaltijd te nemen proper blijven. Zo kunnen de festivalgangers op een gezellige manier van hun maaltijd genieten.

Ook zijn er mensen verantwoordelijk om voortdurend vuilnis op te rapen en in de vuilnisbak te gooien, op deze manier blijft de weide onderhouden. Een ander team kijkt rond om alle vuilniszakken te vervangen. Zo blijft de weide op Werchter zo afvalvrij mogelijk.

Flyers en gadgets

Zoals eerder gezegd is flyeren op de Werchter weide verboden. Dit is een manier om het afval te beperken. Ook leggen zij aan hun sponsors een maximum aantal oplagen op van de gadgets die zij mogen uitdelen. Hiermee willen ze te veel afval voorkomen dat spontaan wordt weggesmeten.

SITA

Rock Werchter werkt samen met SITA. Een bedrijf dat instaat voor de ophaling en de verwerking van afval. Vorig jaar was er een nauwe samenwerking met het bedrijf. In de zomer van 2011 leverde SITA 60 werknemers aan de Rock Werchter organisatie. Deze mannen zorgden ervoor dat de inkomzone van het festivalterrein proper bleef.

Na het festival zorgde SITA voor de recyclage van het afval. Al het afval werd grondig gesorteerd. Door de verwerking van het afval op Rock Werchter kon SITA hiermee maar liefst 360 000 nieuwe papieren drinkbeker maken.⁹

Transport

Openbaar Vervoer

Rock Werchter biedt al jaren gratis openbaar vervoer aan bij het aankopen van een ticket. Zo proberen zij hun festivalgangers te stimuleren om hun auto thuis te laten staan.

De extra bussen van De Lijn die ingelegd worden helpen ook mee aan een groener festival. De bussen zijn namelijk voorzien van roetfilters, zo is het transport terug wat ecologischer.

Carpoolen

Via de site van het festival zetten ze hun bezoekers aan om met meerdere mensen in één wagen naar het festival te komen. Zodat, wanneer ze geen gebruik maken van het openbaar vervoer, ze toch hun ecologische voetafdruk wat verminderen.

⁹ : Afval inzamelen voor het milieu én het goede doel, internet, 1-06-11, (<http://www.hln.be/hln/nl/7036/Rock-Werchter/article/detail/1286152/2011/06/30/Afval-inzamelen-voor-het-milieu-en-het-goede-doel.dhtml>)

Herbruikbare bekers en PLA-bekers

Rock Werchter maakt geen gebruik van herbruikbare bekers of PLA-bekers.

Zij gebruiken geen herbruikbare bekers omdat hun festival te groot is. Ook omwille van hygiëne kunnen zij deze maatregel niet toepassen. Deze twee factoren zorgen er voor dat deze eco-maatregel niet kan ingezet worden tot een groener festival.

PLA-bekers zijn wel ecologisch maar zorgen voor enkele nadelige factoren. Rock Werchter wordt tijdens het eerste weekend van juli georganiseerd. Dan kunnen de temperaturen al hoog oplopen. PLA-bekers zijn heel moeilijk stockeerbaar, zeker bij warm weer.

Wanneer het te warm wordt zullen de bekers aan elkaar kleven. Om dit te voorkomen zou de organisatie van Werchter hiervoor een frigocontainer moeten installeren. En voor hen stopt dan ook het groene verhaal achter de PLA-bekers. Daarom hebben zij er ook bewust voor gekozen om deze methode niet toe te passen op hun festival.

Sorteereilanden

Camping

De campings van het festival zijn niet in het beheer van de organisatie van Rock Werchter. De verantwoordelijken van de campings zijn jeugdbewegingen en de gemeente Werchter.

De organisatie is dus niet verantwoordelijk voor de sorteereilanden op de camping.

Weide

Op de festivalweide zijn er vuilnisbakken voorzien, maar geen sorteereilanden.

De organisatie gaat er al vanuit dat de festivalgangers toch niet meewerken aan dit proces. Volgens hen is het niet nuttig om PMD en restafval van elkaar te onderscheiden. Want als er één iemand een frietzakje in de PMD-zak gooit dan heeft dit sortersysteem geen zin meer.

Met zo'n massa volk heeft de organisatie geleerd dat het geen zin heeft om te sorteren. Vuilnisbakken zijn er maar sorteereilanden zijn verloren moeite.

Sensibilisering

Rock Werchter sensibiliseert hun festivalgangers rond ecologie.

Dit doen ze alvast via hun site. De site heeft een aparte pagina “Groen”. Daar staan al hun ecologische initiatieven op die zij nemen.

Je kunt er terugvinden dat zij een award hebben gewonnen. Dit van de organisatie Yourope, de Green 'n Clean Award. Hiermee maken zij duidelijk aan het publiek dat ze gaan voor een groener festival.

Daarnaast vind je alle informatie terug rond mobiliteit. Hiermee proberen ze mensen aan te zetten met het openbaar vervoer te komen of te carpoolen. Ook is er duidelijke informatie voor festivalgangers die met de fiets komen. Er worden verschillende fietsenparkings aangeboden die beveiligd zijn en tevens gratis zijn. Dit opnieuw om de mensen te stimuleren groen naar het festival te gaan.

“Weg met de afvalberg” is een pagina op de website waarin ze duidelijk maken hoe ze het verschil willen aantonen om ecologischer te werk te gaan. Zo zijn de festivalgangers al op de hoogte voor ze naar Rock Werchter vertrekken.

Vegetarische en veganistische catering

Op de festivalweide vinden we diverse catering terug. Tijdens Rock Werchter kan je ook vegetarische maaltijden verkrijgen. Veganistische catering is er niet beschikbaar.

Hoofdzakelijk is er dus gewone catering maar doordat er catering voor vegetariërs wordt voorzien beperkt men toch ietwat hun ecologische voetafdruk.

Drinken uit glazen flessen en vaten

Glazen flessen worden niet gebruikt op het festival. Ze werken met PET-flessen. Deze flessen worden gerecycleerd en hiervan worden nieuwe PET-flessen gemaakt. Door dit systeem zijn ze opnieuw een stukje groener.

Vaten om bier uit te schenken wordt ook niet gebruikt wegens te klein. Daarom maken ze gebruik van vrachtwagens. Door in deze grote hoeveelheid deze dingen aan te kopen is dit wat ecologischer.

Energie

Dieselgeneratoren

Rock Werchter werkt samen met The Powershop, een energieleverancier gespecialiseerd in events en festivals. Via hen wekken zij energie op met dieselgeneratoren. Zoals eerder gezegd is er geen mogelijkheid om op biodiesel energie op te wekken. Doordat de generatoren geen pieken aankunnen tijdens het elektriciteitsproces.¹⁰

Zonnepanelen

Het festival experimenteert ook met energie op het festival. Zo hielpen ze twee jaar geleden de wetenschap om een project uit te voeren door energie op te wekken via zonnepanelen. De artiesten kregen via dit experiment backstage warm water tijdens hun douche.

Een hele grote impact op hun voetafdruk heeft dit niet. Maar de organisatie steunde dit project en ze vinden dat alle kleine beetjes helpen.¹¹

Acties

Wildplassen

Op de festivalweide van Rock Werchter zijn er duidelijke maatregelen om wildplassen tegen te gaan.

Kauwgom

Er worden geen acties gevoerd tegen het weggooien van kauwgom op de grond. Een kauwgomballenboom kan hier een oplossing bieden.

Weggoaien eten

De mensen worden geïnformeerd op de weide om zo weinig mogelijk voedsel weg te gooien. Dit om voedselverspilling tegen te gaan.

¹⁰ TELEN S., Rock Werchter op biodiesel, internet, 18-04-07
(<http://www.standaard.be/artikel/detail.aspx?artikelid=T41B3EPO>)

¹¹ Internet(<http://www.mvovlaanderen.be/kenniscentrum/praktijkvoorbeeld/rock-werchter-a-greener-festival/t/energie/s/ontspanning-cultuur-sport/>)

Novarock

Voor de ecologische analyse van Novarock had ik een interview met Wannes Staelens. Eén van de twee organisatoren van het festival.¹²

Wat is Novarock?

Novarock is de opener van het festivalseizoen. Dit gaat jaarlijks door op de derde zaterdag van maart in Kortrijk. Dit jaar was Novarock aan zijn 11e editie toe. Nu zijn zij uitgegroeid tot één van de 25 bekendste muziekfestivals in België.

Het festival is een initiatief van het ACW. De bedoeling was 11 jaar geleden om een evenement voor jongeren te ontwikkelen. Wat klein begon in een jeugdhuis is nu uitgegroeid tot een groot indoorfestival in Kortrijk XPO. Ieder jaar trekt dit festival meer dan 4000 festivalgangers aan om samen te genieten van toptiesten.

De affiche van Novarock bestaat hoofdzakelijk uit Belgische artiesten. Dit jaar vond je de volgende namen op het podium terug: 't Hof van Commerce, School is Cool, Absynthe Minded en Sound of Stereo.

¹² STAELENS WANNES, organisator Novarock, ecologie op Novarock, 26-04-12

Novarock, een ecologische analyse

Doelstellingen

Novarock gaat voor amusement bij hun bezoekers. Maar 3 jaar geleden werd voor het eerst bewust omgegaan met ecologie. Vanaf dan namen zij ecologische doelstellingen op in hun business plan. Ecologie en duurzaamheid werden 2 belangrijke factoren waar zij tot nu toe nog altijd rekening mee houden.

Begroting

Er werden enkele jaren geleden vooral investeringen gedaan in afvaleilanden die ze nu gebruiken op het festival. Hiervoor werken ze samen met MIROM¹³.

MIROM staat in voor afvalverwerking, ophalen van afval en sensibilisering van het milieu. Zij werken samen met Novarock om hun festival en het afval in goede banen te leiden.

Promotie

Er wordt bij Novarock gebruik gemaakt van affiches en flyers, zoals bij ieder festival. Maar meer en meer investeren zij in online promotiemateriaal. Op deze manier proberen zij de impact van papier drastisch te verminderen.

Licht en geluid

Het logistieke deel van Novarock wordt uitbesteed aan een evenementenbureau, TWICE. Via het bureau werken zij samen met hun licht en geluid leverancier, 4U-renting uit Zwevegem. Doordat deze factor uitgegeven is aan een derde hebben zij geen impact op dit onderdeel.

¹³ Milieuzorg Roeselare en Menen

Ecologische maatregelen

Sorteereilanden

Sorteereilanden op Novarock zijn voorzien, dit in samenwerking met het bedrijf MIROM. Je kunt over het hele festivaldomein verschillende sorteereilanden terugvinden. Bij het festival is er geen camping voorzien doordat Novarock maar één dag plaatsvindt.

In het programmaboekje van het festival kan je ook alle plaatsen terugvinden waar de sorteereilanden staan. Op deze manier proberen ze de mensen te stimuleren hun afval daar te deponeren.

Sensibiliseren

Op het festival wordt er geen poging gedaan om het publiek te sensibiliseren rond ecologie.

Vegetarische en veganistische catering

Novarock biedt voor zijn festivalgangers gewone evenementencatering aan. Je kunt er een frietkraam terugvinden maar je kan er ook pasta en hamburgers eten. Voor het publiek is er geen vegetarische of veganistische catering voorzien.

Wanneer je naar de backstage van het festival gaat is er wel vegetarische catering voorzien voor de artiesten. Dit heeft echter een hele kleine invloed op hun ecologische voetafdruk en heeft amper impact.

Herbruikbare bekens of PLA-bekers

Herbruikbare bekens zijn niet toepasbaar op het festival. Doordat het te moeilijk is om op een korte tijd de bekens af te wassen en meteen te hergebruiken.

PLA-bekers zijn bij de organisatie nog niet gekend. Dit kan uitwijzen op de onbekendheid van dit ecologische product.

Drinken uit glazen flessen en vaten

Bier wordt uit vaten geschonken en de andere dranken zijn te verkrijgen in PET-flessen. Hier wordt dus wel een ecologische stap ondernomen. Hoewel er geen dranken uit glazen flessen worden geschonken zorgen ze toch voor een vermindering van hun ecologische voetafdruk.

De PET-flessen zijn recycleerbaar tot andere PET-flessen of fleecetruien. Het bier uit vaten vermindert ook veel het afval op het festival.

Transport

Carpoolen

De festivalgangers worden niet aangemoedigd door de organisatie om samen naar het festival te komen. Wel legt de organisatie een bus in vanuit Brugge. Zodat de bezoekers van die streek allemaal samen naar Kortrijk kunnen afzakken. Op deze manier wordt de uitstoot beperkt.

Openbaar vervoer

Het openbaar vervoer is niet inbegrepen in het ticket. Wel staat alles duidelijk op de site hoe je naar het festivalterrein kan met de trein en de bus.

Energie

Het festival heeft weinig inspraak om de energie op een groene manier te leveren. Novarock ligt namelijk in handen van Kortrijk XPO en daar hebben zij geen invloed op.

Acties

Er zijn geen preventie acties op Novarock tegen de vervuiling met kauwgom en het weggooien van eten. Het festival heeft ook geen last van wildplassers. Het festival gaat binnen door waardoor er in ieder geval al minder overlast is. Maar er is overal duidelijk aangeduid waar er toiletten zijn en is er een ruime sanitaire catering voorzien.

Lokerse Feesten

Voor de ecologische analyse van de Lokerse Feesten kon ik terecht bij Bruno Van Eetvelde voor een interview. Hij is de secretaris van Lokerse Feesten vzw.¹⁴

Wat zijn de Lokerse Feesten?

Nadat er jarenlang een kermis begin augustus plaatsvond in Lokeren vond het stadsbestuur dat het tijd was voor verandering. Daarom besloten ze een jaarlijks festival te organiseren, vanaf 1975 heette dit de Lokerse Feesten. Begin augustus wordt het centrum van Lokeren omgetoverd tot een muzikale plaats. Dit jaar is het festival al aan de 38ste editie toe.

Aan de Lokerse Feesten zijn er 650 medewerkers die meehelpen, samen vormen zij Lokerse Feesten vzw. Met zijn allen brengen zij ieder jaar opnieuw het festival tot een goed eind.

De Lokerse Feesten vinden enkel 's avonds plaats. Vanaf 18u30 ben je welkom op het festivalterrein en om 20u start het eerste optreden, dit voor 10 dagen lang.

Het programma bestaat zowel uit nationale als internationale artiesten. Ook zijn de muziekgenres zeer verschillend, van jazz tot pop en rock, voor elk wat wils. Dit jaar vinden we volgende namen terug op de affiche: The Beach Boys, Röyksopp, Selah Sue, Trentmoller en School is Cool.

¹⁴ VAN EETVELDE BRUNO, secretaris Lokerse Feesten, [ecologie op de Lokerse Feesten](#), 5-05-12

Lokerse Feesten, een ecologische analyse

Doelstellingen en begroting

Er worden niet expliciet doelstellingen opgemaakt rond ecologie.

Dit geldt ook voor de begroting, hier wordt er geen vast bedrag opzij gehouden om hun festival groener te maken. Ze doen gewoon wat ze wensen te doen rond ecologische maatregelen zonder dit in de begroting op te nemen.

Promotie

Lokerse Feesten probeert via zoveel mogelijk verschillende advertentiekkanalen promotie te maken. Maar ook bij het promotie voeren wordt er geen rekening gehouden met een ecologische gedachte.

Licht & geluid

Tijdens de Lokerse Feesten wordt er gebruik gemaakt van generatoren. De organisatie schenkt veel aandacht aan het verbruik en het gebruik van de generatoren. Deze worden niet meer gebruikt dan echt nodig.

Waar het mogelijk is gebruiken ze op het festivalterrein LED-verlichting. De organisatie heeft ook tijdschakelaars om de verlichting of werkverlichting overdag automatisch uit te schakelen. Hiermee beperken ze hun verbruik in energie aan belichting.

Ecologische maatregelen

Transport

Fietsenparking

Omdat het festival midden in het stadscentrum plaatsvindt, is transport te voet of met de fiets sterk aangeraden. Daarom zijn er uitgebreide fietsenparkings voorzien. Hiermee proberen ze de medewerkers aan te moedigen om met de fiets naar het festival af te zakken.

Bij de bezoekers is het veel moeilijker om zo'n ruime fietsenparking te voorzien. Ze zitten namelijk met beperkingen doordat ze in een stadscentrum een festival te organiseren.

Elektrische wagens

Voor de VIP-mensen zijn er op het festival shuttlediensten voorzien. Deze busjes zijn elektrische wagens. Het logistieke vervoer op de Lokerse Feesten rijdt ook op elektrische wagens. Dit is een groene stap naar een milieuvriendelijker festival.

Carpoolen

De festivalgangers worden door de organisatie aangemoedigd om te carpoolen.

Openbaar vervoer is inbegrepen in ticket

Het openbaar vervoer is niet inbegrepen in het ticket. Ook is er geen georganiseerd openbaar vervoer voor het festival.

Doordat de Lokerse Feesten telkens 's avonds plaatsvinden en er geen camping voorzien is moet iedereen terug naar huis. Daarom zijn er vanaf dit jaar onderhandelingen aan de gang om toch enkele busdiensten te voorzien van De Lijn. Zo kunnen de bezoekers van het festival na de optredens iets vlotter naar huis.

Afvalbeleid en sensibilisering

Binnen de organisatie van de Lokerse Feesten is er een specifieke ploeg die het afvalbeleid opvolgt. Zij krijgen voldoende zeggenschap en zorgen voor de nodige ecologische maatregelen van het festival.

De organisatie houdt zich niet actief bezig met het sensibiliseren van de mensen. Wel maken ze de bezoekers duidelijk dat ze bezig zijn met het milieu. Je kunt op hun website de pagina 'milieu' terugvinden waar ze de festivalgangers vragen om mee te helpen aan een milieuvriendelijker en groener festival.

Jetons

Tijdens het festival maakt de organisatie gebruik van herbruikbare drankjetons. Deze zijn verschillende dagen te gebruiken. Ook worden de jetons meerdere jaren opnieuw gebruikt.

Herbruikbare bekers en PLA-bekers

Herbruikbare bekers zijn praktisch niet haalbaar op de Lokerse Feesten. Dit door de inplanting van het festivalterrein, midden in het stadscentrum. Voor de PLA-bekers geldt dezelfde reden.

Ook zijn zij voor de bekers afhankelijk van hun sponsors. Dit krijgen zij in voorraad van AB Inbev of Coca-Cola. Voor de bekers zijn zij niet verantwoordelijk.

Inzamelactie

De organisatie probeert hun festivalterrein proper te houden door hun bezoekers erbij te betrekken. In ruil voor 20 petflesjes krijgen zij een gratis consumptie.

Vuilnisbakken en sorteereilanden

Niet alleen op het festivalterrein maar ook rond het terrein zijn veel vuilnisbakken voorzien. De organisatie merkt wel op dat de bezoekers daar niet altijd gebruik van maken.

Daarom wordt het festivalterrein iedere morgen volledig opgeruimd. Al het afval raapt men op en iedere ochtend wordt het geasfalteerde terrein gereinigd met een reinigingsmachine.

Sinds 2008 hebben de Lokerse Feesten 2 sorteereilanden of recyclageparken. Dit vind je terug achter het festivalterrein. Alle medewerkers sorteren er heel netjes alle afval. De organisatie kijkt zeer streng toe op de juiste manier van sorteren.

Vegetarische en veganistische catering

Tijdens het festival is er een mogelijkheid om te eten van vegetarische catering. Veganistische catering kan je er niet terugvinden.

Drinken uit glazen flessen en vaten

Heel positief en opmerkelijk bij de Lokerse Feesten is dat men zo veel mogelijk dranken uit glazen flessen en vaten uitschenkt. Dit is wel op enkele uitzonderingen na omdat het niet praktisch is.

Acties

Weggoaien eten

Specifieke acties tegen het weggooien van eten zijn er niet. Wel zijn er plannen binnen de organisatie om de overschotten van het eten weg te schenken aan een sociale organisatie. Op deze manier wordt het eten niet onnodig verspild en komt het in goede handen terecht.

Wildplassen

De organisatie voorziet voldoende preventieve maatregelen tegen wildplassen. Er zijn op het festivalterrein verschillende plasgoten en plasbakken verspreid.

Kauwgom

Er zijn geen acties tegen het weggooien van kauwgom op de grond op de Lokerse Feesten.

Conclusie

Ieperfest, is het meest ecologische festival van Vlaanderen. Is hun methode haalbaar voor andere festivals? Is het mogelijk voor andere organisaties om alle ecologische maatregelen van Ieperfest in te voeren en toe te passen op hun festival? Dit is een vraag waar ik een antwoord op probeerde te krijgen.

Ieperfest

Ieperfest is meer dan een festival. Het is een plaats waar alle hardcore fans samenkomen. Zij hebben een aparte levensstijl en een andere manier van denken. Ze staan veel meer stil bij maatschappelijke problemen en wereldproblemen.

Het probleem rond de opwarming van de aarde trekt de organisatie van Ieperfest door in een zo ecologisch mogelijk festival. En daar slagen ze in. Het hoort bij hun levensstijl en levensfilosofie. Niet alleen van de organisatoren maar ook van hun bezoekers. En op deze manier slagen ze erin een sterk en groen festival te zijn.

Doordat ze een niet-commercieel festival zijn die onafhankelijk zijn van sponsors, bewijzen ze wel dat ecologische maatregelen nemen niet duur hoeft te zijn. Maar het festival wil niet uitgroeien tot een groots festival, dit zorgt ervoor dat Ieperfest op een bepaalde schaal alles kan blijven uitvoeren.

Rock Werchter

De doelstellingen van Rock Werchter zijn anders. Bij hen komt de beleving of het amusement en de veiligheid van de festivalganger op de eerste plaats. Hun focus ligt helemaal anders waardoor er automatisch minder aandacht aan ecologie wordt gegeven.

Maar ze zijn duidelijk met ecologie bezig. De organisatie trekt er een budget voor uit en ze staan open voor proefprojecten op ecologisch vlak. Ze willen wel groene oplossingen aannemen maar de belevingsgrens van de bezoeker moet zo hoog mogelijk blijven.

Niet alle maatregelen van Ieperfest zijn toepasbaar op Rock Werchter. Zo is het praktisch onmogelijk om herbruikbare bekertjes te gebruiken. Door het grote aantal bezoekers is er te weinig tijd voor alles te hergebruiken en is dit hygiënisch gezien ook niet haalbaar.

Ook PLA-bekertjes zijn niet haalbaar bij dit festival. PLA-bekertjes smelten bij te hoge temperaturen waardoor het moeilijk te stockeren is.

Novarock

Doordat Novarock zich in een expo hal plaatsvindt, is het automatisch al een groener festival. Het is een polyvalente zaal waar meerdere evenementen plaatsvinden. Maar ze kunnen minder met ecologische maatregelen uitpakken doordat ze afhankelijk zijn van derden.

Hun energie krijgen zij via Kortrijk XPO en alle logistieke ondernemingen worden uitgevoerd via het evenementenbureau TWICE. Hierdoor kunnen zij zelf geen stappen ondernemen om een groener festival te zijn.

Lokerse Feesten

De Lokerse Feesten vinden plaats in een stadscentrum. Dit geeft vele beperkingen aan het festival.

Herbruikbare bekertjes kunnen niet gebruikt worden door de grote massa en de beperkte mogelijkheden van infrastructuur. De mensen worden aangemoedigd om te voet of met de fiets naar het festival te komen. Maar er is een beperkte fietsenparking voor bezoekers door een tekort aan ruimte.

Doordat het festival een avondfeest is en er geen camping aanwezig is moet iedereen terug naar huis. Het openbaar vervoer rijdt er 's avonds niet waardoor dit opnieuw een maatregel is die niet kan worden toegepast.

Algemene conclusie

Ieder festival heeft andere doelstellingen

Ieder festival is op een bepaalde manier bezig met ecologie. Maar niet alle organisaties gaan er even diep op in.

Als je even ecologisch te werk wil gaan als bij Ieperfest moet je de filosofie van je festival grondig aanpassen. Ecologie moet één van je belangrijkste doelstellingen zijn en iedereen moet in één stuk achter de eco-gedachte staan.

Maar wanneer je dit in je doelstellingen opneemt kan het festival heel wat bezoekers kwijtspelen doordat de andere doelstellingen achteruit worden geschoven. De mentaliteit van hun festivalgangers ligt anders. En dit risico willen vele festivals niet nemen.

1001 festivals

Ieder festival zit anders in elkaar. Het ene festival is klein, het andere reusachtig groot. De ene organisatie is een vzw en het andere festival heeft een overkoepelende baas. De Lokerse Feesten vind je terug midden in een stadscentrum, Rock Werchter op een weide en Novarock vindt binnen plaats in een expo hal.

Dit zorgt ervoor dat ieder festival anders is en dat ieder festival zijn voordelen maar ook zijn beperkingen heeft. En die beperkingen maken het onmogelijk om iedere ecologische maatregel die er is, toe te passen.

Je bent afhankelijk van derden, er is te weinig accommodatie en infrastructuur, het tijdstip van het festival of het weer kunnen allemaal stoorzenders zijn. Dit zijn maar enkele dingen die ik bij mijn analyses ondervond. En zo zullen er nog verschillende factoren zijn die de wil om ecologische maatregelen te nemen verdringen.

Bronnen

Artikels

Afval inzamelen voor het milieu én het goede doel, internet, 1-06-11,
(<http://www.hln.be/hln/nl/7036/Rock-Werchter/article/detail/1286152/2011/06/30/Afval-inzamelen-voor-het-milieu-en-het-goede-doel.dhtml>)

ANTOON M., leperfest 2009: waarvoor staat hardcore vandaag?, internet, 25-08-09
(<http://www.indymedia.be/index.html%3Fq=node%252F34505.html>)

D.C., Een vooruitblik naar leperfest 2008, internet, 21-08-08
(<http://www.indymedia.be/index.html%3Fq=node%252F29044.html>)

VAN HELLEMONT K., motivering jury leperfest 2010, rapport motivatie jury OVAM, 13-12-11

Internet (<http://www.mvovlaanderen.be/kenniscentrum/praktijkvoorbeeld/rock-werchter-a-greener-festival/t/energie/s/ontspanning-cultuur-sport/>)

TELEN S., Rock Werchter op biodiesel, internet, 18-04-07
(<http://www.standaard.be/artikel/detail.aspx?artikelid=T41B3EPO>)

Rock Werchter verwacht recordaantal bezoekers, internet, 30-06-11
(http://www.deredactie.be/cm/vrtnieuws/cultuur%2Ben%2Bmedia/Festivals2011/110630_record)

Interviews

VANDEWALLE MARTIJN, organisator leperfest, ecologie op leperfest, 15-02-12

VAN DER ELST TOM, ecologie op Rock Werchter, 17-04-12

STAELENS WANNES, organisator Novarock, ecologie op Novarock, 26-04-12

VAN EETVELDE BRUNO, secretaris Lokerse Feesten, ecologie op de Lokerse Feesten, 5-05-12

KATHO DEPARTEMENT HANDELSWETENSCHAPPEN EN BEDRIJFSKUNDE - HANTAL
DOORNIKSESTEENWEG 145
8500 KORTRIJK
TEL: 0032 (0)56 26 41 40
FAX: 0032 (0)56 21 58 02
E-MAIL: HANTAL@KATHO.BE
WWW.KATHO.BE/HANTAL

